



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Ψυχοκινητική και Φυσική Αγωγή στην Προσχολική Ηλικία

Ενότητα 13: Συστηματική Παρατήρηση και
Εκτίμηση της Κινητικής Εξέλιξης του Παιδιού

Βασιλική Ρήγα

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η.

Σκοποί ενότητας

- Να αναγνωρίζετε τα οφέλη των εργαλείων αξιολόγησης της κινητικής εξέλιξης των παιδιών
- Να περιγράφετε τις διαφορετικές τεχνικές αξιολόγησης
- Να κατασκευάζετε προσωπικά εργαλεία αξιολόγησης της κινητικής εξέλιξης των παιδιών



Περιεχόμενα ενότητας

- Εκτίμηση της κινητικής ανάπτυξης και εξέλιξης του παιδιού
- Τεχνικές αξιολόγησης



Εκτίμηση της κινητικής ανάπτυξης και εξέλιξης του παιδιού

Η συλλογή δεδομένων για το
σχεδιασμό κατάλληλων
προγραμμάτων Φυσικής Αγωγής

Εκτίμηση της κινητικής ανάπτυξης και εξέλιξης του παιδιού

- Αναπόσπαστο μέρος των προγραμμάτων φυσικής αγωγής στο νηπιαγωγείο είναι η αντικειμενική συλλογή πληροφοριών για το μελλοντικό σχεδιασμό νέων προγραμμάτων για την ανάπτυξη και τη βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων των παιδιών
- Η συλλογή δεδομένων μπορεί να γίνεται συστηματικά ή περιστασιακά
- Η αξιολόγηση βοηθά στην εκτίμηση της φυσικής κατάστασης και στην καταγραφή των επιπέδων ικανοτήτων των παιδιών (αξιολόγηση επιπέδου εισόδου και επιπέδου εξόδου της κινητικής συμπεριφοράς του παιδιού) (Gallahue, 2002)



Εκτίμηση της κινητικής ανάπτυξης και εξέλιξης του παιδιού

- Υπάρχουν τρεις μορφές αξιολόγησης: η **αρχική αξιολόγηση**, η οποία αποτυπώνει το αρχικό επίπεδο των παιδιών και αναδεικνύει τις ανάγκες τους, η **διαμορφωτική αξιολόγηση**, η οποία γίνεται στο ενδιάμεσο του προγράμματος και μας βοηθάει να επαναπροσδιορίσουμε τους αρχικούς μας στόχους ή/και να διορθώσουμε κάποια στοιχεία του προγράμματος, και η **τελική αξιολόγηση**, η οποία μας δίνει στοιχεία για το βαθμό επίτευξης των στόχων μας (Βενετσάνου, 2014)
- Η αξιολόγηση ελέγχει την αποτελεσματικότητα της διδακτικής παρέμβασης (Gallahue, 2002)
- Η αξιολόγηση συμβάλλει στη λήψη σωστών αποφάσεων (Gallahue, 2002)



Εκτίμηση της κινητικής ανάπτυξης και εξέλιξης του παιδιού

- Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα πρέπει να είναι προσβάσιμα από τα παιδιά και τους γονείς
- Η εκπαιδευτικός οφείλει να ενημερώνει σε τακτικά χρονικά διαστήματα τα παιδιά και τους γονείς για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης (Υ.Α. 21072β/Γ2)
- Είναι σημαντικό η αξιολόγηση να τονίζει τα θετικά στοιχεία της εκτέλεσης (δηλαδή το τι μπορεί να κάνει καλά το παιδί και όχι το τι δεν μπορεί)
- Η αξιολόγηση πρέπει να εστιάζει στην προσωπική βελτίωση και στην ανακάλυψη των ατομικών δυνατοτήτων από το ίδιο το παιδί (Gallahue, 2002)



Τεχνικές αξιολόγησης

Παρουσίαση των τριών τεχνικών
αξιολόγησης της κινητικής
ανάπτυξης του παιδιού

Τεχνικές αξιολόγησης

Υπάρχουν πολλές τεχνικές αξιολόγησης της κινητικής ανάπτυξης κατάλληλες για την προσχολική ηλικία. Κάποιες από αυτές επικεντρώνονται στην αξιολόγηση των επιδόσεων των παιδιών, και είναι πιο αντικειμενικές και ποσοτικές γιατί είναι τυποποιημένες διαδικασίες, και κάποιες άλλες στη διαδικασία κατάκτησης και βελτίωσης κινητικών δεξιοτήτων, και είναι πιο υποκειμενικές και ποιοτικές. Σε κάθε περίπτωση, ο συνδυασμός πολλών μορφών αξιολόγησης δίνει πιο έγκυρο και αξιόπιστο αποτέλεσμα:

- Αξιολόγηση του αποτελέσματος (επικεντρώνεται στα ποσοτικά στοιχεία της κίνησης)
- Αξιολόγηση της διαδικασίας (επικεντρώνεται στη μηχανική του σώματος και στα ποιοτικά στοιχεία της κίνησης και όχι στην επίδοση)
- Αξιολόγηση της φυσικής κατάστασης του παιδιού (Gallahue, 2002)



Τεχνικές αξιολόγησης

Τεχνικές αξιολόγησης του αποτελέσματος

Οι τεχνικές αξιολόγησης του αποτελέσματος στηρίζονται κυρίως στα τεστ (διαγνωστικά εργαλεία) και τις δέσμες κινητικής αξιολόγησης. Τα εργαλεία αυτά προέκυψαν από την ανάγκη για σαφή και αντικειμενικά αποτελέσματα στις μετρήσεις των κινητικών δεξιοτήτων. Συνδέονται με την έγκαιρη διάγνωση και την αντιμετώπιση πιθανών διαταραχών της κινητικής ανάπτυξης ενός παιδιού (Καμπάς, 2004). Υπάρχουν διάφορα τεστ, τα οποία χαρακτηρίζονται από εγκυρότητα, αξιοπιστία και αντικειμενικότητα και επικεντρώνονται κυρίως στην ποσοτικοποίηση του σχετικού βαθμού εμφάνισης ενός χαρακτηριστικού, όπως:



Τεχνικές αξιολόγησης

- Το **Developmental Sequence of Fundamental Motor Skills Inventory** - DSFMSI. Αναπτύχθηκε αρχικά το 1976 από τους Seefeldt & Haubenstricker (όπ. αναφ. στο Gallahue, 2002: 160, 164)
- Το **Bruininks – Oseretsky Test of Motor Proficiency** – BOTMP. Αναπτύχθηκε το 1978 από τον Bruininks (όπ. αναφ. στο Καμπάς, 2004)
- Το **Körperkoordinationstest für Kinder** – KTK (τεστ διάγνωσης της ποιότητας νευρομυϊκού συντονισμού ολόκληρου του σώματος). Αναπτύχθηκε το 1974 από τους Kiphard & Schilling. Το τεστ αυτό έχει εφαρμοστεί και στην Ελλάδα (όπ. αναφ. στο Δούρου, 2015· Δράκος, Μπίνιας, 2005· Καμπάς, 2004)
- Το **Peabody Developmental Motor Scales** – PDMS. Αναπτύχθηκε το 1974 και η πρώτη εμπορική μορφή εκδόθηκε το 1983 από τις Folio & Fewell. Το τεστ αυτό έχει εφαρμοστεί στην Ελλάδα μόνο από τις φοιτήτριες του Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η. (Κομμεσαρίου Ακριβή το 2014, Μάμμα Σοφία και Χαβιάρα Αγγέλα το 2015, και Δούρου Ελένη το 2015)



Τεχνικές αξιολόγησης

- Το **Test of Gross Motor Development** – TGMD. Αναπτύχθηκε το 1985 από τον Ulrich (όπ. αναφ. στο Gallahue, 2002: 164)
- Το **Motoriktest für vier- bis sechsjährige Kinder** - MOT 4-6 (δέσμη κινητικής ικανότητας). Αναπτύχθηκε το 1987 από τους Zimmer & Volkamer. Το τεστ αυτό έχει εφαρμοστεί και στην Ελλάδα (όπ. αναφ. στο Δούρου, 2015· Καμπάς, 2004)
- Το **Movement Assessment Battery for Children** - M-ABC. Αναπτύχθηκε το 1992 από την ομάδα τεστ αξιολογήσεων Oseretsky. Το τεστ αυτό έχει εφαρμοστεί και στην Ελλάδα (όπ. αναφ. στο Δούρου, 2015)
- Το **Δημόκριτος-Εργαλείο Κινητικής Ανίχνευσης για παιδιά προσχολικής ηλικίας**– ΔΕΚΑ-ΠΡΟ. Αναπτύχθηκε από τους Καμπά, Βενετσάνου, Γαβριηλίδου και είναι υπό έκδοση



Τεχνικές αξιολόγησης

Τεχνικές αξιολόγησης της διαδικασίας

Οι τεχνικές αξιολόγησης της διαδικασίας είναι χρονοβόρες αλλά συμπληρώνουν με ποιοτικά στοιχεία την εικόνα κινητικής ανάπτυξης ενός παιδιού:

- Το **τεστ** Fundamental Movement Pattern Assessment Instrument – FMPAI. Αναπτύχθηκε αρχικά από τους McClenaghan & Gallahue το 1978 (όπ. αναφ. στο Gallahue, 2002: 159-160)
- Η **παρατήρηση** (άμεση, έμμεση, με τη χρήση ημερολογίου, οπτικοακουστικού υλικού, ερωτηματολογίων, συνεντεύξεων κ.ά.)



Τεχνικές αξιολόγησης

- Η τήρηση **ημερολογίου**. Το ημερολόγιο της εκπαιδευτικού βοηθάει στη συστηματική παρακολούθηση της εξέλιξης των παιδιών (Δαφέρμου, κ. συν., 2006: 41-42)
- **Άλλες πηγές** πληροφόρησης (γονείς, άλλοι εκπαιδευτικοί, ειδικοί) (Υ.Α. 21072β/Γ2)
- Ο **αναστοχασμός** (περισσότερες πληροφορίες για το πώς λειτουργεί το εργαλείο του αναστοχασμού μπορείτε να βρείτε στο βιβλίο των Αγγελάκη, κ. συν. 2012, στο αντίστοιχο κεφάλαιο)



Τεχνικές αξιολόγησης

Τεχνικές αξιολόγησης της φυσικής κατάστασης

- Το **YMCA** τεστ φυσικής κατάστασης των νέων. Αναπτύχθηκε το 1989 στις Η.Π.Α. (όπ. αναφ. στο Gallahue, 2002: 166-167)
- Το **Fitnessgram**. Αναπτύχθηκε το 1994 από το Ινστιτούτο Cooper (όπ. αναφ. στο Gallahue, 2002: 167)
- Το **President's Challenge** - PCPFS. Αναπτύχθηκε το 1995 στις Η.Π.Α. (όπ. αναφ. στο Gallahue, 2002: 165)
- Το **AAU** τεστ φυσικής κατάστασης. Αναπτύχθηκε το 1995 στις Η.Π.Α. (όπ. αναφ. στο Gallahue, 2002: 165-166)



Τεχνικές αξιολόγησης

Τεστ Φυσικής Κατάστασης	Θέματα τεστ	Συστατικό στοιχείο της Φυσικής Κατάστασης
Το PCPFS test	<ul style="list-style-type: none"> • Κοιλιακοί • Παλίνδρομο τρέξιμο • Δρόμος/Βάδισμα 1 μιλίου • Έλξεις • Ανάρτηση με λυγισμένα χέρια • Δίπλωση σε V από εδραία θέση • Δίπλωση από εδραία θέση 	<ul style="list-style-type: none"> • Δύναμη/Αντοχή κοιλιακών • Ταχύτητα • Καρδιακή/Αναπνευστική Αντοχή • Αντοχή/Δύναμη του άνω μέρους του σώματος • Εναλλαγή των έλξεων • Ευκαμψία • Πιθανή εναλλακτική κίνηση για τη δίπλωση σε V
Το AAU τεστ Φυσικής Κατάστασης	<ul style="list-style-type: none"> • Δρόμος αντοχής (1/2-1 μίλι) • Δίπλωση από εδραία θέση • Κοιλιακοί • Έλξεις (αγόρια) • Αναρτήσεις με λυγισμένα χέρια (κορίτσια) • Άλμα σε μήκος από στάση • Ισομετρικές κάμψεις • Τροποποιημένες κάμψεις • Ισομετρικό οκλαδόν κάθισμα • Παλίνδρομο τρέξιμο • Ταχύτητες (50-100 γιάρδες) 	<ul style="list-style-type: none"> • Αερόβια αντοχή • Ευλυγισία αρθρώσεων • Δύναμη/Αντοχή κοιλιακών • Αντοχή/Δύναμη του άνω μέρους του σώματος • Αντοχή/Δύναμη του κάτω μέρους του σώματος <p>Προαιρετικά τμήματα του τεστ Διαλέξτε ένα για να συμπληρωθεί το τεστ</p>



Τεχνικές αξιολόγησης

Τεστ Φυσικής Κατάστασης	Θέματα τεστ	Συστατικό στοιχείο της Φυσικής Κατάστασης
Το YMC τεστ Φυσικής Κατάστασης	<ul style="list-style-type: none">• Τρέξιμο 1 μιλίου• Δερματοπτυχές• Κοιλιακοί• Δίπλωση από εδραία θέση• Τροποποιημένες κάμψεις	<ul style="list-style-type: none">• Αερόβια αντοχή• Σύσταση σώματος• Δύναμη/Αντοχή κοιλιακών• Ευκαμψία αρθρώσεων• Αντοχή/Δύναμη του άνω μέρους του σώματος
Fitnessgram (CIAR)	<ul style="list-style-type: none">• Τρέξιμο/Βάδισμα 1 μιλίου• Δερματοπτυχές• Δίπλωση από εδραία• Κοιλιακοί• Κάμψεις• Άρση κορμού	<ul style="list-style-type: none">• Αερόβια αντοχή• Σύσταση σώματος• Ευκαμψία αρθρώσεων• Δύναμη/Αντοχή κοιλιακών• Αντοχή/Δύναμη του άνω μέρους του σώματος• Δύναμη και ευκαμψία των εκτεινόντων μυών του κορμού



Τέλος ενότητας

Συστηματική παρατήρηση και
εκτίμηση της κινητικής εξέλιξης του
παιδιού

Βιβλιογραφία

- Αγγελάκη, Χ., Γκολφινόπουλου, Γ., Διδάχου, Ε., Παπαδάκου, Ε., Ρήγα, Β. (2012). *4+1 κλειδιά για την αυτομόρφωση της νηπιαγωγού*. Αθήνα: ΟΜΕΡ.
- Βενετσάνου, Φ. (2014). *Γυμνάζοντας παιδιά προσχολικής ηλικίας*. Θεσσαλονίκη: Σάλτο
- Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π., Μπασαγιάννη, Ε. (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού. Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί. Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: ΟΕΔΒ, στο http://www.pi-schools.gr/preschool_education/odigos/nipi.pdf
- Δούρου, Ε. (2015). *Αξιολόγηση κινητικών δεξιοτήτων παιδιών προσχολικής ηλικίας με τη χρήση του σταθμισμένου τεστ Peabody Developmental Motor Scales – Second Edition (PDMS-2)*. Πτυχιακή εργασία. Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών, Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η.
- Δράκος, Γ., Μπίνιας, Ν. (2005). *Ψυχοκινητική αγωγή*. Αθήνα: Πατάκη.



Βιβλιογραφία

- Καμπάς, Α. (2004). *Εισαγωγή στην κινητική ανάπτυξη*. Αθήνα: Αθλότυπο.
- Παυλίδου, Ε. (2012). *Κινητική και Ρυθμική Αγωγή στην Προσχολική Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός - Ιωάννης Μάρκου και Υιός Ο.Ε.
- Υπουργική Απόφαση 21072β/Γ2, ΦΕΚ Β 304 - 13.03.2003
[file:///C:/Users/USER/Downloads/document%20\(10\).pdf](file:///C:/Users/USER/Downloads/document%20(10).pdf)
- Gallahue, D. (2002). *Αναπτυξιακή φυσική αγωγή για τα σημερινά παιδιά*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Zimmer, P. (2007). *Εγχειρίδιο ψυχοκινητικής. Θεωρία και πράξη της ψυχοκινητικής παρέμβασης*. Αθήνα: Αθλότυπο.



Βιβλιογραφία

- Gallahue, D. (2002). *Αναπτυξιακή φυσική αγωγή για τα σημερινά παιδιά*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Zimmer, P. (2007). *Εγχειρίδιο ψυχοκινητικής. Θεωρία και πράξη της ψυχοκινητικής παρέμβασης*. Αθήνα: Αθλότυπο.



Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.



Σημειώματα



Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Βασιλική Ρήγα. «Ψυχοκινητική και Φυσική Αγωγή στην Προσχολική Ηλικία». Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/PN1508/>



Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».



[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.



Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Πίνακας 1: σελ. 16-17, Gallahue, 2002: 166

Οποιοδήποτε έργο δεν αναφέρεται, έχει δημιουργηθεί από το διδάσκοντα του μαθήματος ή/και την Τμηματική Ομάδα Εργασίας και παρέχεται με την ίδια άδεια CC BY-NC-SA 4.0

